

คู่มือ

จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

จากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพและความมั่นคงของครอบครัว นำไปสู่ปัญหาสังคมด้านต่างๆ มากมาย หากครอบครัวไม่เข้มแข็งพอการดำเนินชีวิตครอบครัวให้รอดพ้นจากปัญหาต่างๆ คงทำได้ยาก ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นองค์กรภาคประชาชนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาให้คำแนะนำส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว ทั้งนี้เพื่อให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนและมั่นคงต่อไป

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทุกจังหวัด และคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อไป

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

หน้า

1. สถานการณ์ครอบครัวไทย ประจำปี 2562	3
2. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	6
● วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ศพค.	6
● ภารกิจของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	6
● กลุ่มเป้าหมายของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	7
● ประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	7
● ผลลัพธ์จากการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	7
● กระบวนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	7
● โครงสร้างและองค์ประกอบของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	8
● คุณสมบัติของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	9
● บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	9
● ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	10
● ที่ปรึกษา และบทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	10
● การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	10
● ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนประสบความสำเร็จ	11
3. กระบวนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนระดับตำบล	12
4. กระบวนการทำงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพื่อส่งเสริมครอบครัวเข้มแข็ง	13
5. การจัดทำโครงการ	14
6. มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	15
7. ภาคผนวก	17

สถานการณ์ครอบครัวไทย ประจำปี 2562

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุดและสำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีความพร้อมที่จะออกไปสู่สังคมภายนอกอย่างมีคุณภาพและเป็นประชากรที่มีศักยภาพ ดังนั้นเป้าหมายการพัฒนาคนและสังคม ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) คือ “การพัฒนาคนให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะคิด วิเคราะห์ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีจิตสำนึกที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ เพื่อนำไปปฏิบัติงานและรายได้ที่สร้างความมั่นคงให้ชีวิต ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็ง รวมถึงสังคมมีความปรองดอง สามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศได้ต่อไป”

สถานการณ์ประชากรไทย

จำนวนประชากรไทย

จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 66,558,935 คน โดยแบ่งเป็น เพศชาย 32,605,100 คน คิดเป็นร้อยละ 48.99 และเพศหญิง 33,953,835 คน คิดเป็นร้อยละ 51.01 (ที่มา : ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)

จำนวนการเกิดและอัตราเจริญพันธุ์

จำนวนการเกิดของประชากรไทย ปี 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 618,193 คน เฉลี่ยมีการเกิดเฉลี่ยวันละ 1,694 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 317,708 คน และเพศหญิง 300,485 คน (ที่มา : กรมการปกครอง)

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อเปรียบเทียบจำนวนการเกิดของประชากรไทย ตั้งแต่ปี 2556 – 2562 พบว่าจำนวนการเกิดของประชากรไทยลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี รวมทั้ง อัตราเพิ่มประชากรลดลง จากร้อยละ 2.7 ในปี 2513 เหลือเพียงร้อยละ 0.2 ในปี 2562 ส่งผลให้อัตราเจริญพันธุ์รวมอยู่ในระดับต่ำ โดยผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์อายุ 15 – 49 ปี มีบุตรเฉลี่ยเพียง 1.54 คน ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทน และอัตราการเกิด มีเพียง 10.5 ต่อประชากรพันคน (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562)

อัตรากำลังแรงงาน

ในปี 2562 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 56.66 ล้านคน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือผู้ที่พร้อมจะทำงาน 37.44 ล้านคน ซึ่งประกอบด้วยผู้มีงานทำ 37.00 ล้านคน ผู้ว่างงาน 3.5 แสนคน และผู้ที่รอฤดูกาล 9.0 หมื่นคน ส่วนผู้ที่อยู่นอกกำลังแรงงานหรือที่ไม่พร้อมทำงาน 19.22 ล้านคน ได้แก่ แม่บ้าน นักเรียน คนชรา เป็นต้น (ที่มา : สสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562, สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

จำนวนผู้สูงอายุ

ในปี 2562 ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน) จำนวน 11,136,059 คน คิดเป็นร้อยละ 16.73 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (ที่มา : กรมการปกครอง)

สำหรับสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย จากการสำรวจของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย พบว่า ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุตั้งแต่ปี 2548 โดยประชากรที่อายุ 60 ปี ขึ้นไปมีจำนวน 6.6 ล้านคน และคาดว่าจะในปี 2583 จะมีผู้สูงอายุมากถึง 20.5 ล้านคน หรือร้อยละ 32 ของประชากรทั้งหมด

สถิติจำนวนการจดทะเบียนสมรสและจำนวนการจดทะเบียนหย่า ปี 2562

ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พบว่า ในปี 2562 มีการจดทะเบียนสมรส จำนวน 328,875 คู่ และมีการจดทะเบียนหย่า จำนวน 128,514 คู่

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนการจดทะเบียนสมรสกับข้อมูลปี 2561 พบว่ามีการจดทะเบียนสมรสเพิ่มสูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน การจดทะเบียนหย่าก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

นิยามและประเภทครอบครัว

นิยามและประเภทของครอบครัวของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำนิยามและประเภทครอบครัวขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวไทยทางสถิติเท่านั้น ไม่มีผลในการนำไปบังคับใช้ตามกฎหมายใด ๆ ซึ่งการประชุมคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2562 มีมติเห็นชอบนิยามและประเภทครอบครัวตามที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเสนอ ดังนี้

นิยามครอบครัว

ครอบครัว คือ “บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวต่างมีบทบาทหน้าที่ต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน”

การจำแนกประเภทครอบครัวตามโครงสร้าง

1. **ครอบครัวเดี่ยว** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยาอาจมีหรือไม่มีบุตร พ่อหรือแม่อยู่กับบุตร หรือพี่น้องหรือญาติไม่เกินสองรุ่นใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

2. **ครอบครัวขยาย** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามรุ่นขึ้นไป หรือครอบครัวเดี่ยวสองครอบครัวขึ้นไปที่มีความผูกพันทางสายโลหิต หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน และอาศัยอยู่ในบ้านหรือบริเวณเดียวกัน

ทั้งนี้ ครอบครัวตามโครงสร้างดังกล่าว อาจมีบางครอบครัวที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความต้องการการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลและแนวโน้มของสถานการณ์ สามารถจำแนกครอบครัวตามลักษณะเฉพาะที่มีนัยสำคัญได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

- 1) **ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว** คือ ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยลำพัง
- 2) **ครอบครัวข้ามรุ่น** คือ ครอบครัวที่มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่กับหลานตามลำพัง
- 3) **ครอบครัวที่สูงอายุอยู่ด้วยกันตามลำพัง** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ตั้งแต่สองคนขึ้นไป อยู่ร่วมกันโดยไม่มีสมาชิกช่วงวัยอื่นอาศัยอยู่ด้วย
- 4) **ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน** คือ ครอบครัวที่มีบุคคลเพศเดียวกันใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา
- 5) **ครอบครัวผสม** คือ ครอบครัวที่ชายหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย มีบุตรติดมาและได้สมรสหรืออยู่กินกันฉันสามีภรรยาเป็นครอบครัวใหม่ และบุตรนั้นอาศัยอยู่ด้วยกัน
- 6) **ครอบครัววัยรุ่น** คือ ครอบครัวที่ชายและหญิงมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา

เนื่องจากสถานการณ์ทางสังคมมีแนวโน้มที่จะมีบุคคลที่อาศัยอยู่คนเดียวหรืออาศัยกับบุคคลที่ไม่ใช่ญาติมากขึ้น เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลมีความครอบคลุม จึงให้ลักษณะดังกล่าวซึ่งไม่เข้าตามนิยามครอบครัว จัดอยู่ในกลุ่ม “ครัวเรือน”

ครัวเรือน หมายถึง “หน่วยการอยู่อาศัย (unit of residence) ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันและกินอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือทางเครือญาติ โดยบุคคลเหล่านั้นจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน”

1) **ครัวเรือนคนเดียว** คือ ครัวเรือนที่บุคคลอาศัยอยู่คนเดียวตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป (อ้างอิงจากการจัดเก็บข้อมูลสำมะโนประชากรชาวต่างชาติที่อยู่อาศัยในประเทศไทยเกิน 3 เดือนขึ้นไปของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เช่นเดียวกับกับเกณฑ์ในการทำสำมะโนประชากรของต่างประเทศ เช่น สถาบันสถิติแห่งชาติของสหราชอาณาจักร ฮองกง มาเลเซีย เป็นต้น)

2) **ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ** คือ ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป อาศัยอยู่ร่วมกัน โดยไม่มีความสัมพันธ์อันสามิภริยา ไม่มีความผูกพันทางสายโลหิต และไม่มี ความเกี่ยวข้องต้องเป็นเครือญาติ แต่มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน

จำนวนครอบครัวตามประเภทครอบครัวที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกำหนด

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติให้ทางสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (Government Big Data Institute : GBDi) ข้อมูลจำนวนครอบครัวในรายจังหวัดของประเทศไทยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2557-2561) ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ประมวลผลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาส 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2561)

ผลการวิเคราะห์จำนวนครอบครัวตามประเภทครอบครัวที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกำหนด

จำนวนครอบครัว รวมทั้งสิ้น จำนวน 21,514,737 ครอบครัว แบ่งเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1) ครอบครัวเดี่ยว (สามี/ภรรยา) จำนวน 3,920,008 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 18.22
- 2) ครอบครัวเดี่ยว (พ่อแม่ลูก) จำนวน 4,503,363 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 20.93
- 3) ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 1,379,860 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 6.41
- 4) ครอบครัวขยาย จำนวน 7,089,220 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 32.95
- 5) ครอบครัวข้ามรุ่น จำนวน 407,505 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 1.89
- 6) ครัวเรือนคนเดียว จำนวน 4,128,923 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 19.19
- 7) ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ จำนวน 85,859 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 0.40

นิยามและประเภทครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ครัวเรือน หมายถึง บุคคลคนเดียว หรือหลายคนซึ่งอาศัยเป็นประจำในบ้านหรือสถานที่อยู่เดียวกัน ทั้งนี้ไม่คำนึงถึงว่าบุคคลเหล่านั้น จะมีความสัมพันธ์อันญาติหรือไม่ก็ตาม โดยบุคคลเหล่านั้นจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภค บริโภค อันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน สถานที่อยู่แห่งหนึ่งหรือในบ้านเลขที่หนึ่งอาจประกอบด้วยครัวเรือนเดียวหรือหลายครัวเรือนก็ได้ ครัวเรือนหนึ่งอาจมีสมาชิกอาศัยอยู่ในบ้านหลายหลังหรือหลายห้อง ก็ได้แต่จะต้องอยู่ในบริเวณหรือรั้วเดียวกัน หรือห้องติดกัน

ครัวเรือนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ครัวเรือนส่วนบุคคล และครัวเรือนกลุ่มบุคคล

ครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง ครัวเรือนของบุคคลทั่วไป ซึ่งอาจประกอบด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคน อาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน จัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภค บริโภค อันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน โดยบุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติกันหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้ เช่น ครัวเรือนที่อาศัยอยู่คนเดียว หรือครัวเรือนที่มี พ่อ แม่ ลูก อาศัยอยู่ร่วมกัน หรืออาจมีญาติ คนรับใช้ คนงาน เพื่อนๆ มาอยู่ด้วย เป็นต้น

ครัวเรือนกลุ่มบุคคล หมายถึง ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยบุคคลประเภทเดียวกันมาอยู่ร่วมกัน โดยมีภรรยาหรือระเบียบข้อบังคับระบุไว้ให้มาอยู่ร่วมกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ครัวเรือนประเภทคนงาน และ ครัวเรือนสถาบัน

จำนวนครัวเรือน ประจำปี 2562

จากผลการสำรวจ พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศ (ครัวเรือนส่วนบุคคล และครัวเรือนกลุ่มบุคคลประเภท ครัวเรือนคนงาน) มีประมาณ 21.58 ล้านครัวเรือน ซึ่งกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยส่วนใหญ่อาศัย อยู่ในภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ร้อยละ 30.48 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 25.90 ภาคเหนือ ร้อยละ 17.73 ภาคใต้ ร้อยละ 13.09 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 12.80 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกเฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่า ทั่วประเทศมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยประมาณ 3.14 คน ต่อครัวเรือน โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ ประมาณ 3.32 และ 3.30 คนต่อครัวเรือนรองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ประมาณ 3.18 คนต่อครัวเรือนภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ประมาณ 3.02 คนต่อครัวเรือน และภาคเหนือ ประมาณ 2.96 คนต่อครัวเรือน

(ที่มา : รายงานผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน พ.ศ. 2562 ทวีธาภิเษกจักร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (สพค.)

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (สพค.) เป็นองค์กรภาคประชาชน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางและกลไกในการ เฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว โดยมีการบริหารจัดการในรูปของ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนองค์กร กลุ่ม เครือข่ายครอบครัวในชุมชน เป็นสมาชิก โดยการส่งเสริม และสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

- 1) เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วน ในสังคม
- 2) เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนในรูป ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 3) เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็ง ของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

หลักการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. ใช้กระบวนการประชาคมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
2. ประสานเครือข่ายครอบครัว หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่
3. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
4. รายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนระดับประเทศ

ภารกิจของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และศึกษาปัญหา โดยการกำหนดปัญหา และทำการศึกษา ถึงสภาพที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ เพื่อดำเนินการหาแนวทางการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับ วิเคราะห์ถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เฝ้าระวังป้องกัน แก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำ โดยศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนดำเนินการเชิงรุก เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และเมื่อมีปัญหาบางอย่างเกิดขึ้นแล้วนั้นก็ทำการแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวทุกมิติ เพื่อสนับสนุนให้ครอบครัวในพื้นที่มีความเข้มแข็ง และอบอุ่น ผ่านการจัดกิจกรรมและการประสานงานร่วมกับเครือข่ายภายในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

จากภารกิจของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว กลุ่มเป้าหมายของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจึงประกอบไปด้วยสมาชิกครอบครัวในทุกช่วงวัย และทุกสภาพปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนี้

1. กลุ่มเด็ก เยาวชน ก่อนสมรส หรือกลุ่มที่คาดว่าจะมีการใช้ชีวิตคู่
2. กลุ่มครอบครัวที่เตรียมพร้อมเป็นพ่อ และแม่มือใหม่ หรือครอบครัวที่มีบุตรหลาน อายุ 0 – 5 ปี
3. กลุ่มครอบครัวปกติ หรือครอบครัวที่มีบุตรหลานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น อายุ 12 – 18 ปี
4. กลุ่มครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้สูงอายุ
5. กลุ่มครอบครัวที่ประสบปัญหาครอบครัว ปัญหาทางสังคม หรือความเดือดร้อนด้านต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตครอบครัว

ประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. มีศูนย์กลางเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคมในทุกด้าน
3. ครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นกลไกกลางในการประสานการทำงานเพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาครอบครัวในชุมชนโดยทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ชุมชนเกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครอบครัวในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง
3. ชุมชนตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาครอบครัวด้านต่างๆ จนเกิดการรวมตัวเป็นเครือข่าย ครอบครัวดูแลซึ่งกันและกันในชุมชน
4. ครอบครัวในชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถดำรงชีวิตครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

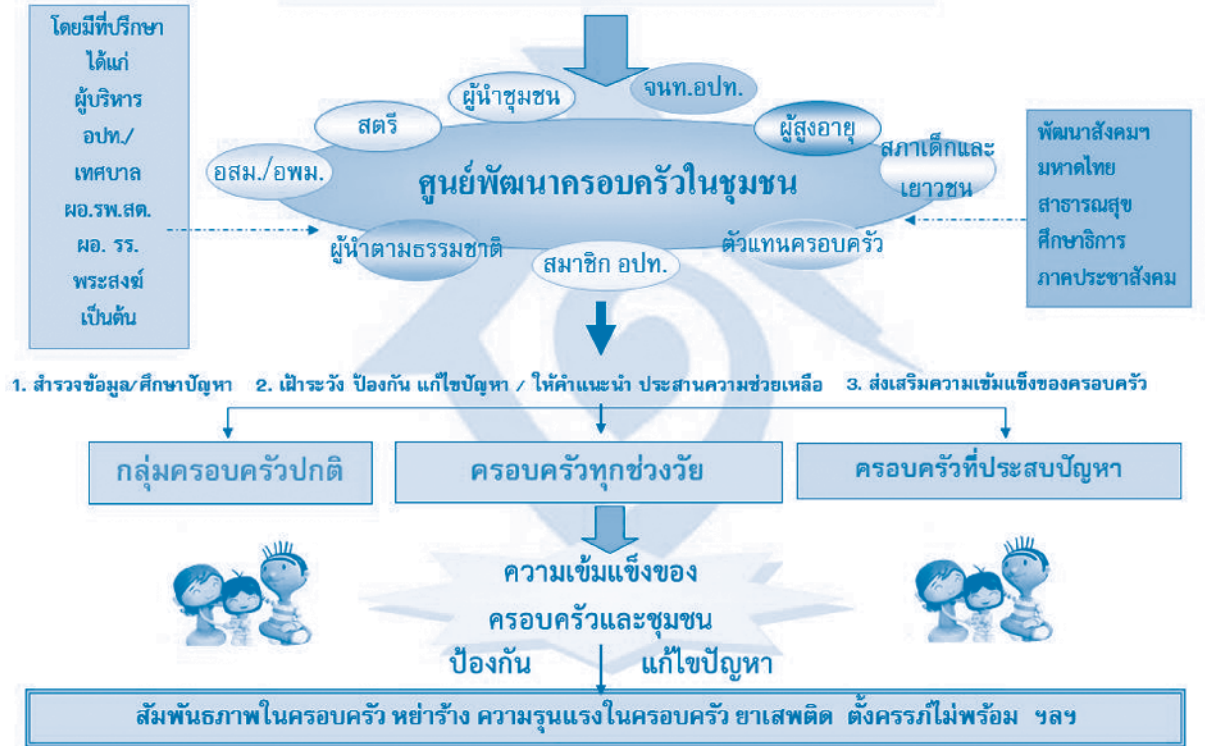
กระบวนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทำหนังสือสอบถามความพร้อม และความต้องการ จัดตั้ง ศพค. ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
2. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ลงพื้นที่ อปท. ชี้แจงการดำเนินงาน ศพค. กับ ผู้บริหารท้องถิ่น
3. อปท. จัดเวทีประชาคม สร้างเครือข่ายครอบครัว เพื่อคัดเลือกคณะทำงาน ศพค.
4. ประชุมชี้แจงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
5. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ศพค. ให้ประชาชนรู้จัก
6. สนับสนุนกิจกรรมศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
7. ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ศพค.
8. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) แจกคำสั่งแต่งตั้ง ศพค. มายัง สค.
9. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จัดทำทำเนียบ ศพค. ไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูล ประกอบด้วย รายชื่อ ศพค. /ปีที่จัดตั้ง/ ชื่อประธาน ศพค./ ที่ตั้ง ศพค./ ชื่อ จนท. อปท. ผู้ประสานงาน ศพค. / เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ เป็นต้น

โครงสร้างศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

องค์ประกอบของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ประกอบด้วยคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ระดับตำบลหรือหมู่บ้าน (เพื่อให้ครอบคลุมทั้งตำบล/ชุมชน ควรมีคณะทำงานจากทุกหมู่บ้าน/ชุมชน) จำนวน 9 -15 คน หรือแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ (โดยมีสัดส่วนของหญิง - ชายที่ใกล้เคียงกัน) ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 2 - 4 ปี หรือแล้วแต่ความเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนคณะทำงาน ศพค.ได้ในกรณีฉุกเฉินโดยต้องมีมติการประชุมคณะทำงาน ศพค. รับรอง

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในด้านต่างๆ เช่น คณะอนุกรรมการแผนงาน ป้องกันแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ได้แล้วแต่ความเหมาะสม และความเห็นชอบของที่ประชุมคณะทำงานฯ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมการดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาครอบครัวในชุมชน

โครงสร้างการบริหารงานคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามบริบทของพื้นที่ เน้นให้คณะทำงานเป็นองค์กรภาคประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีตำแหน่งโดยสังเขป ดังนี้

1. ที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
2. ประธานคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
3. รองประธานคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

4. เหมอญญิก ควรเป็นผู้มีความรู้ทางการเงินหรือการทำบัญชี
5. เลขานุการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ควรเป็นปลัด อบท. หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย
6. ผู้ช่วยเลขานุการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ควรเป็นนักพัฒนาชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ อบท. ที่ได้รับมอบหมาย
7. นายทะเบียน
8. คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
9. คณะทำงานอื่นๆ ตามความเหมาะสมที่คณะทำงานทั้งหมดเห็นสมควรกำหนดให้มีขึ้น

คุณสมบัติคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากเวทีประชาคม หรือมีมติคัดเลือกจากที่ประชุมเป็นเอกฉันท์ ให้ปฏิบัติหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวในตำบล มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สัญชาติไทย
2. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในตำบลหรือหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน
3. เป็นผู้ประกอบอาชีพสัมมาอาชีพะ ไม่บกพร่องศีลธรรมอันดี
4. เป็นผู้นำชุมชน หรือผู้นำตามธรรมชาติ ที่เป็นแบบอย่างที่ดี หรือเป็นครอบครัวตัวอย่างของชุมชน
5. มีประสบการณ์การทำงานเป็นที่ยอมรับ นับถือ ในชุมชน
6. มีศักยภาพในการทำงานชุมชนเป็นอย่างดี
7. มีความพร้อม มีความรับผิดชอบ และเสียสละเวลาให้ส่วนรวม
8. ครอบครัวมีความเข้าใจในการทำงานเพื่อชุมชน

บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

- 1) มีส่วนร่วมในการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว
- 2) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาครอบครัว กับครอบครัวทุกช่วงวัย และครอบคลุมทุกมิติของปัญหา โดยผลักดันให้เป็นแผนครอบครัวในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 4) มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของครอบครัวในชุมชน
- 5) มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายครอบครัว
- 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว
- 7) ให้คำปรึกษาแนะนำในการบรรเทาปัญหาครอบครัว และประสานความช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาครอบครัว และปัญหาทางสังคม ได้อย่างเหมาะสม
- 8) มีส่วนร่วมในการประสานงานเครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาครอบครัว
- 9) มีส่วนร่วมในการหาช่องทางแหล่งทุน และทรัพยากรในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 10) มีส่วนในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เป็นที่รู้จัก

ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. ประชุมคณะทำงาน ศพค. เพื่อกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง หรือแนวทางการทำงานของ ศพค.
2. มอบหมายงาน และแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ
3. สืบหาข้อมูล หรือการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีฐานข้อมูลประกอบการทำแผนงาน/โครงการ
4. จัดทำแผนงานด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว
5. ดำเนินงานตาม จัดกิจกรรม/โครงการ
6. การจัดทำบัญชี รายรับ รายจ่าย เก็บเอกสารการเงิน
7. การติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของโครงการ
8. การรวบรวม สรุป รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

ที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับ นับถือของคนในชุมชน ที่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเห็นว่ามีความเหมาะสม และเสนอความเห็นชอบผ่านเวทีประชาคม หรือที่ประชุม ซึ่งควรประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ผู้แทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ผู้แทนสถานศึกษา เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ด้านวิชาการ ด้านการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัว ด้านการประสานหน่วยงานต่าง ๆ และส่งเสริม สนับสนุน ทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ เป็นต้น

สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีที่ตั้ง หรือที่ทำการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ชัดเจน สามารถติดต่อประสานงานได้ ควรเป็นสถานที่ที่มีอยู่แล้วตามความเหมาะสม อาจเป็นอาคารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่อื่น ๆ ที่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีมติเห็นชอบร่วมกัน และให้ระบุสถานที่ตั้งไว้ในข้อบังคับ ศพค.

สัญลักษณ์ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ให้ใช้สัญลักษณ์ปีครอบครัวสากลของ UN ที่มีอยู่แล้วก่อน

การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จะทำการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนี้

1. จัดทำป้ายชื่อศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในจุดที่เหมาะสม มองเห็นชัดเจน
2. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลความก้าวหน้าในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นระยะ นำไปติดตั้ง ณ จุดที่เหมาะสม มองเห็นชัดเจน และมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
3. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทางหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน ตำบล/ชุมชน
4. ประชาสัมพันธ์ต่อที่ประชุมหมู่บ้าน ตำบล /ชุมชน และสื่อมวลชนในท้องถิ่น
5. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างหมู่บ้าน และระหว่างเครือข่ายครอบครัว

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. มีเป้าหมายในการดำเนินงานพัฒนาครอบครัวร่วมกันอย่างชัดเจน
2. มีฐานข้อมูลด้านครอบครัว และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาครอบครัวในชุมชน
3. มีการประชุม พูดคุย ปรึกษาหารือกัน และมีกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวอย่างต่อเนื่อง
4. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอให้เป็นที่รู้จักของประชาชนในชุมชน
5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนในการพัฒนาครอบครัว เพื่อสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน
6. มีการประสานการทำงานกับภาคี เครือข่ายอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

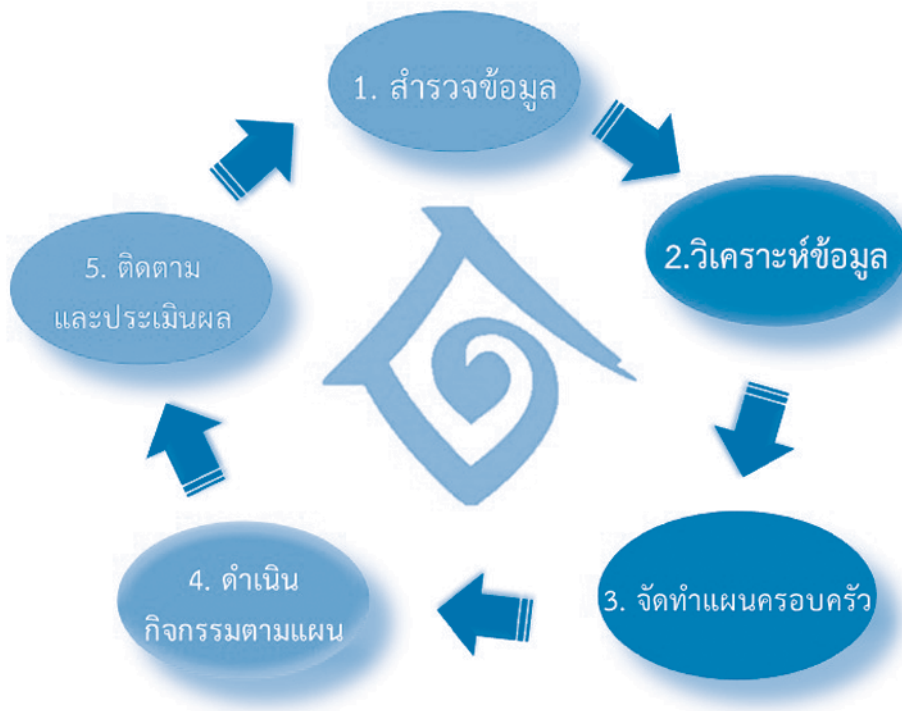

กระบวนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ระดับตำบล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	ผู้ดำเนินการ
1. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินงาน ศพค. ระดับตำบล	ประชุมกลุ่ม หรือบุคคลที่เป็นผู้นำของชุมชนทุกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อชี้แจงรายละเอียด และสร้างความเข้าใจในการจัดตั้ง ศพค.	อปท. พมจ.
2. คัดเลือกคณะทำงาน ศพค.	จัดเวทีประชาคม แสดงความคิดเห็น และคัดเลือกคณะทำงาน ศพค. โดยเชิญผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิก อปท. ผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้าน กลุ่มสตรี แกนนำเด็ก และเยาวชนอาสาสมัครต่างๆในชุมชน ตัวแทนครอบครัวทุกหมู่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เป็นต้น ร่วมออกเสียงลงมติคัดเลือกคณะทำงาน ศพค. (จัดทำรายงานการประชุมเพื่อแนบการลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง)	อปท.
3. จัดทำข้อบังคับ ศพค.	คณะทำงาน ศพค. ร่วมกำหนดข้อบังคับการดำเนินงาน ศพค. เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน	ศพค.
4. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ลงนามโดยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งคำสั่งแต่งตั้งไปยัง พมจ.	อปท.
5. จัดทำแผนการดำเนินงาน ศพค.	สำรวจข้อมูลด้านครอบครัวในมิติต่างๆ ลำดับความสำคัญของปัญหา แล้วจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน ศพค. ที่สอดคล้องกับความต้องการของครอบครัวในชุมชนและผลักดันให้ อปท. บรรลุไว้ในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติของท้องถิ่น	ศพค.
6. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ศพค.	ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ศพค. ให้เป็นที่รู้จักของประชาชน และเข้ามามีส่วนร่วม โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น การบอกผ่านผู้นำชุมชน เสียงตามสาย การประชุมผู้นำชุมชน เป็นต้น	อปท. ศพค.

กระบวนการทำงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อส่งเสริมครอบครัวเข้มแข็ง

1. การสำรวจข้อมูล

สำรวจข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวในมิติต่างๆ เช่น ข้อมูลครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวที่มีเด็กอายุ 0 – 5 ปี ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว สถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัว ข้อมูลครอบครัวที่มีหนี้สินนอกระบบ เป็นต้น และจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลด้านครอบครัวในชุมชนซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเขียนโครงการต่างๆ ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่สำรวจมาพูดคุย ประเมินหรือ เพื่อค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วลำดับความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในชุมชนที่ต้องการรับการแก้ไขโดยเร็วร่วมกัน

3. จัดทำแผนครอบครัว

นำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว มาจัดทำแผนงาน/กิจกรรมโครงการด้านครอบครัว

- แผนเฝ้าระวัง /ป้องกัน เช่น การสร้างเครือข่ายยุติความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น
- แผนเสริมสร้าง เช่น กิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น
- แผนแก้ไข เช่น กิจกรรมปรับพฤติกรรมผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น
- แผนช่วยเหลือ เช่น ประสานส่งต่อผู้ประสบปัญหาครอบครัว /ปัญหาทางสังคม เป็นต้น

สถานการณ์ปัญหาหนึ่ง ๆ อาจมีมากกว่า 1 แผนงาน/โครงการ การแก้ไขปัญหาใดๆ อย่างยั่งยืน ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาในทุกมิติ

4. ดำเนินกิจกรรมตามแผน

- ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด โดยประสานความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่
- กิจกรรม/โครงการ ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความรู้ และทักษะ เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยน พฤติกรรมที่เหมาะสม และมีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างเป็นรูปธรรม
- การแก้ไขหรือช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหา โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ

5. ติดตาม และประเมินผล

คณะทำงาน ศพค. กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ศพค. และสรุปผลการดำเนินงาน และ ประเมินผลการทำงาน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไป

การจัดทำโครงการ

โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาครอบครัวในชุมชน โครงการ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาคือครอบครัวในชุมชนก็ได้ แต่การได้มาซึ่งโครงการหนึ่งๆ ต้องมา จากความต้องการของประชาชน และผ่านความเห็นชอบของคณะทำงาน ศพค. และจัดทำขึ้นเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ของครอบครัวในชุมชนเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชนร่วมกัน

หลักการเขียนโครงการ

1. เนื้อหามีความสำคัญ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่
2. มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ต่อชุมชนส่วนรวม
3. มีความกระชับ สื่อความหมายได้เฉพาะเจาะจง อ่านแล้วเข้าใจง่าย
4. มีระยะเวลาการดำเนินงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีความทันสมัยต่อสถานการณ์ ปัจจุบัน โครงการต้องแก้ไข หรือป้องกันปัญหาของชุมชน

โครงสร้างของโครงการ

1. ชื่อโครงการ	โครงการอะไร
2. หลักการและเหตุผล	ทำไมต้องทำโครงการนี้
3. วัตถุประสงค์	ทำเพื่ออะไร
4. เป้าหมาย	ทำกับใคร/จำนวนเท่าไร
5. วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ทำอย่างไร
6. สถานที่ดำเนินงาน	ที่ไหน
7. ระยะเวลาดำเนินงาน	ทำเมื่อใด นานขนาดไหน
8. งบประมาณ / ทรัพยากรที่ใช้	งบประมาณเท่าไร จากที่ไหน
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ	ใครทำ
10. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	ใครช่วยทำบ้าง
11. การประเมินผล	ประเมินอย่างไร ทำแล้วจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร
12. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	ทำแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างไร
13. ข้อเสนอแนะ	มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ ถ้าจะให้ดีกว่านี้ควรเป็นอย่างไร

มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่กระจายกันทำงานระดับตำบลทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนงานครอบครัวให้มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อทุกครอบครัวในสังคมไทย

ปี พ.ศ. 2554 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ได้ประกาศใช้มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โดยให้ ศพค. ทุกแห่งทั่วประเทศรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ส่งแบบรายงาน ศพค.มฐ. ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เพื่อเข้ารับการประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ประเมินมาตรฐาน ศพค. ต่อเนื่องทุกปี ผลการประเมินพบว่า ศพค. ที่ดำเนินการโดยมี อปท. หนุนเสริม ส่วนใหญ่เป็นผู้มีส่วนร่วมประเมินตามมาตรฐานมากกว่า ศพค. ที่ดำเนินการโดยภาคประชาชน เพราะการรายงานตามมาตรฐาน ศพค. ต้องจัดทำเอกสารรายละเอียดต่าง ๆ ตามแบบรายงานผลตามตัวชี้วัดจำนวนมาก ในขณะที่ ศพค. ที่ดำเนินการโดยภาคประชาชนมีข้อจำกัดในการจัดทำเอกสารรายงาน นอกจากนี้ยังพบว่ากรรายงานตามมาตรฐาน ศพค. แต่ละ ศพค. จะมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการจัดทำเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2562 สค. ได้พัฒนาปรับปรุงมาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อให้การประเมินมาตรฐาน ศพค. เป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนภารกิจที่ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม สร้างการมีส่วนร่วม และให้ได้มาซึ่งข้อมูลในพื้นที่สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้ตรงกับเป้าหมายและสอดคล้องกับศักยภาพของ ศพค. แต่ละระดับ

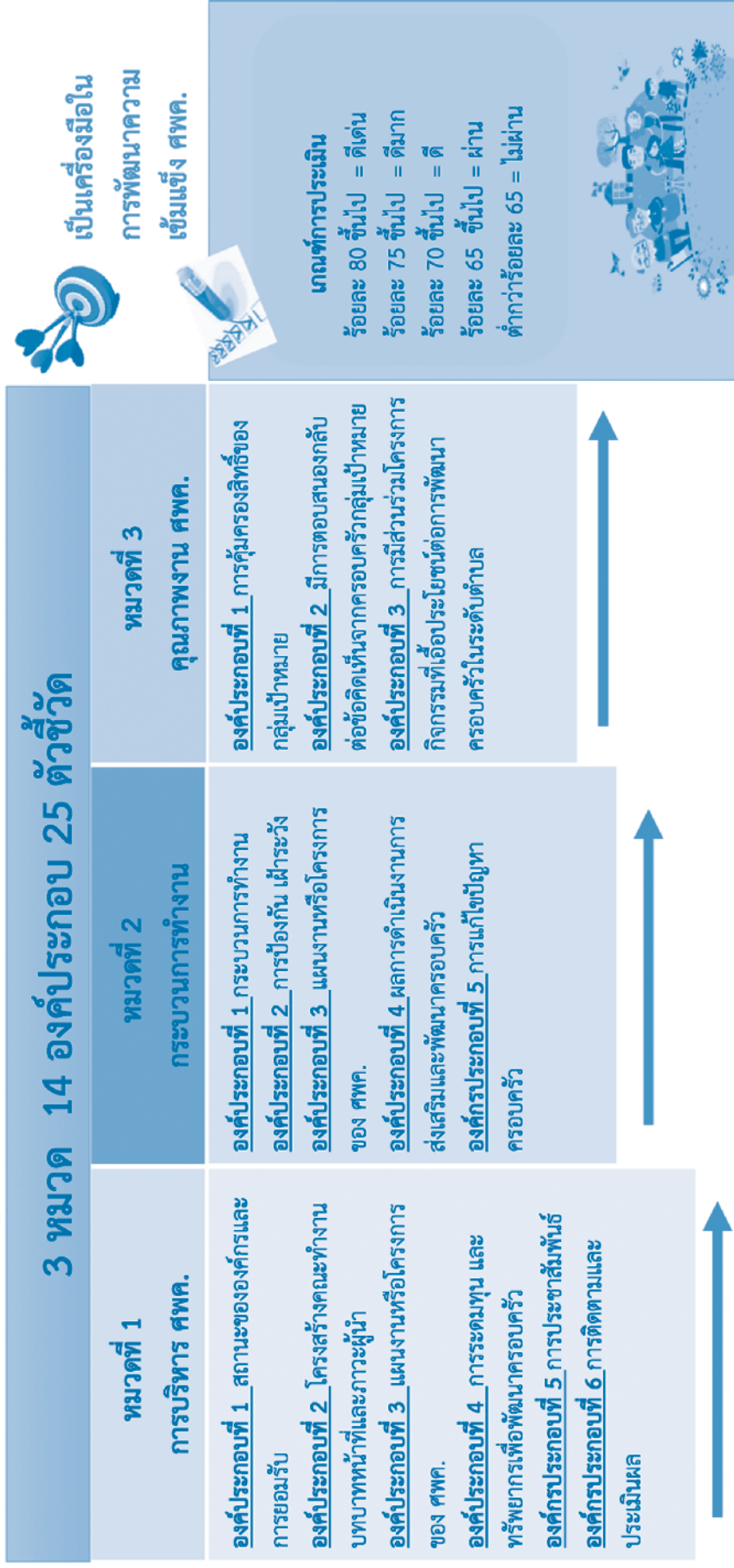
มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนปี พ.ศ. 2562 แบ่งออกได้เป็น 3 หมวด ได้แก่ หมวดที่ 1 การบริหาร ศพค. หมวดที่ 2 กระบวนการทำงาน และหมวดที่ 3 คุณภาพงาน ศพค. ซึ่งประกอบด้วย 14 องค์กรประกอบ 22 ตัวชี้วัด

ประโยชน์ของการจัดทำมาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

- 1) การจัดทำมาตรฐาน ศพค. และการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการ ศพค. และพัฒนาคุณภาพงานของ ศพค. ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคณะทำงานภายใน ศพค. และเครือข่ายได้เกิดความรู้ ความเข้าใจต่อศักยภาพและข้อจำกัดของ ศพค. และนำสู่การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน ศพค. ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 3) เพื่อเป็นหลักประกันพื้นฐานให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้บริการของ ศพค. มีความมั่นใจในระบบการบริหารจัดการและการจัดบริการได้อย่างถูกต้องตามหลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4) เพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนเชิงกลยุทธ์ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณหรือทรัพยากรอื่นใดได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรฐานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ฉบับปรับปรุง ปี 2562

ภาคผนวก

- การกรอกแบบขอรับเงินอุดหนุนของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (แบบ สค. 01)
- แบบขอรับเงินอุดหนุนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (แบบ สค. 01)
- ระเบียบเงินอุดหนุน สค. ปี 2560
- ตัวอย่างข้อบังคับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- รูปภาพสัญลักษณ์ ศพค.
- องค์กรสาธารณประโยชน์
- ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว
- ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้ง ศพค.

คำอธิบายประกอบการกรอกแบบขอรับเงินอุดหนุนของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (แบบ สค. 01)

- 2.1 ชื่อโครงการ : ระบุชื่อโครงการเต็ม มีความเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโครงการ
- 2.2 หลักการและเหตุผล / ความสำคัญของปัญหา : แสดงให้เห็นถึง ความเป็นมา ความจำเป็นหรือ ความสำคัญ ในการจัดทำโครงการ โดยหลักการและเหตุผลควรมี 3 ส่วน ดังนี้
1. ระบุเหตุผล หลักการ สถานการณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ ปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของพื้นที่ หากระบุสถิติ ตัวเลขให้เห็นเชิงประจักษ์ จะทำให้โครงการมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น
 2. ระบุสถานการณ์ปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของพื้นที่นั้นๆ ส่งผลกระทบต่อครอบครัวในชุมชน
 3. ระบุว่าโครงการนี้มีความจำเป็นอย่างไร ดำเนินการแล้วจะส่งผลดีต่อครอบครัวในชุมชนอย่างไร
- 2.3 วัตถุประสงค์โครงการ : ระบุวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน ควรสอดคล้องกับ หลักการและเหตุผล ความเป็นไปได้ และสามารถวัด และประเมินผลการดำเนินงานได้จริง
- 2.4 กลุ่มเป้าหมาย : ต้องสอดคล้องกับโครงการ มีความเฉพาะเจาะจง และสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่
- ระบุประเภทกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครอบครัวเสี่ยง กลุ่มสตรี เยาวชน เป็นต้น
 - ระบุจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด และระบุเป็นจำนวนหญิง /ชาย
- 2.5 สถานที่จัดกิจกรรม : ระบุสถานที่จัดกิจกรรมให้ชัดเจน เช่น ชื่อวัด ก ตำบล ข อำเภอ ค จังหวัด ง
- 2.6 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ : ระบุขั้นตอนการดำเนินการอย่างไรบ้างโดยละเอียด ควรแนบกำหนดการ
1. ระบุขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/โครงการตั้งแต่เสนอโครงการจนสิ้นสุดโครงการ
 2. ระบุรายละเอียดของกิจกรรมโดยละเอียด มีการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบใด เช่น การบรรยาย ให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกทักษะ กิจกรรมกลุ่ม การนำเสนอ walk rally เป็นต้น เพื่อนำไปเป็นข้อมูล ในการวิเคราะห์จัดสรรงบประมาณ
- 2.7 ระยะเวลาดำเนินการ : ดำเนินการกี่วัน เช่น 1 วัน/ 2 วัน และระบุวัน/เดือน/ปี ที่จะจัดกิจกรรม หรือ ระบุเป็นช่วงเดือน (ไม่ควรระบุช่วงเวลาเกิน 3 เดือน) เช่น เดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2560 ทั้งนี้ ต้องดำเนินกิจกรรม ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ
- 2.8 งบประมาณที่ต้องการขอรับการสนับสนุน : ระบุจำนวนงบประมาณที่ต้องการ รายละเอียดค่าใช้จ่ายที่ต้องการ ขอรับการสนับสนุนให้ชัดเจน เช่น กิจกรรมการฝึกอบรม มีค่าใช้จ่ายประกอบด้วย
- ค่าอาหาร จำนวนกี่คน เป็นเงินเท่าไร
 - ค่าวิทยากร จำนวนกี่ชั่วโมง เป็นเงินเท่าไร เป็นต้น
- ทั้งนี้ ควรตรวจสอบรายละเอียดค่าใช้จ่าย และงบประมาณรวมทั้งสิ้นให้ถูกต้องครบถ้วน
- 2.9 ในกรณีที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้อย่างพอเพียงผู้ขอรับ การสนับสนุนสามารถขอสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นๆ : ควรระบุว่าสามารถรับการสนับสนุนทรัพยากรใด จากหน่วยงานใด จำนวนเท่าใด เช่น ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. สนับสนุนงบประมาณจาก อบต. เป็นเงิน 5,000 บาท โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สนับสนุนเอกสารในการจัดกิจกรรม เป็นต้น
- 2.10 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

2.11 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ : โครงการที่ขอสนับสนุนให้ประโยชน์ต่อองค์กร/กลุ่ม ประชาชน และสังคม ใส่ความคาดหวังที่จะได้รับเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างไร และจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

2.12 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ : แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการ

2.13 ท่านมีแผนในการพัฒนาต่อยอดการทำงานในอนาคตหรือไม่อย่างไร : เช่น การขยายกลุ่มเป้าหมาย การติดตามผลหลังการเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

2.14 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง ประธานองค์กร/หัวหน้ากลุ่ม/นายกสมาคม/หัวหน้าชมรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ต้องแนบรายงานการประชุมที่มีมติมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งยื่นคำขอแทนประธาน

2.15 ผู้รับรอง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่ แล้วแต่กรณี ซึ่งมีภูมิสำเนาเดียวกับผู้ขอรับเงินอุดหนุน

หมายเหตุ 1. ผู้ยื่นคำขอ และผู้รับรองต้องไม่เป็นคนๆ เดียวกัน

2. หากใส่รายละเอียดโครงการไม่ครบถ้วน จะไม่ได้รับการพิจารณาโครงการ

แบบขอรับเงินอุดหนุน

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โปรดกรอกข้อความแสดงความจำนงเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อองค์กร/กลุ่ม/สมาคม/ชมรม.....
ที่ตั้ง.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....
- 1.2 ชื่อประธานองค์กร/หัวหน้ากลุ่ม/นายกสมาคม/หัวหน้าชมรม
(นาย/นาง/นางสาว/อื่น ๆ).....อายุ.....ปี
โทรศัพท์..... โทรสาร
- 1.3 องค์กร/กลุ่ม/สมาคม/ชมรม เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.....จำนวนสมาชิกในปัจจุบัน.....คน
- 1.4 องค์กร/กลุ่ม/สมาคม/ชมรมของท่านมีโครงสร้างคณะกรรมการ/คณะทำงาน หรือไม่
 ไม่มี
 มี อายุการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ /คณะทำงาน.....ปี
มีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการ/คณะทำงานตามวาระครั้งล่าสุดเมื่อ.....
- 1.5 มีการประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงานหรือไม่
 ไม่มี มี ปีละ..... ครั้ง
- 1.6 วัตถุประสงค์/ภารกิจของการจัดตั้งองค์กร/กลุ่ม/สมาคม/ชมรม คือ
 - 1.6.1.....
 - 1.6.2.....
 - 1.6.3.....
- 1.7 องค์กร/กลุ่ม/สมาคม/ชมรม มีแผนการจัดโครงการ/กิจกรรม ด้านสตรีและครอบครัว ในปีต่อไปหรือไม่
 มี ไม่มี
ถ้ามี จำนวน..... โครงการ/กิจกรรม ได้แก่
 - 1.7.1 ชื่อโครงการ/กิจกรรม.....มีกำหนดดำเนินการเมื่อ.....
 - 1.7.2 ชื่อโครงการ/กิจกรรม.....มีกำหนดดำเนินการเมื่อ.....

- 2 -

2. ข้อมูลโครงการที่จะขอรับการสนับสนุน

2.1 ชื่อโครงการ.....

2.2 หลักการและเหตุผล / ความสำคัญของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 วัตถุประสงค์โครงการ

2.3.1.....

2.3.2.....

2.3.3.....

2.4 กลุ่มเป้าหมาย

2.4.1 ประเภทกลุ่มเป้าหมาย.....

2.4.2 เป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งเป็น หญิง..... คน ชาย.....คน

รวมจำนวน.....คนครอบครัว

2.5 สถานที่จัดกิจกรรม.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

2.6 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ (กรุณาชี้แจงให้ละเอียดเพื่อเป็นข้อมูลวิเคราะห์การให้งบประมาณ เช่น สถานที่ดูงาน หัวข้อวิชา เป็นต้น) แนบกำหนดการ

2.6.1.....

2.6.2.....

2.6.3.....

2.6.4.....

2.6.5.....

2.6.6.....

2.6.7.....

2.6.8.....

2.7 ระยะเวลาการดำเนินโครงการ ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....รวมระยะเวลา.....วัน

- 2.8 งบประมาณที่ต้องการขอรับการสนับสนุนจากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
จำนวน.....บาท (.....) โดยมีรายละเอียดกิจกรรม/ค่าใช้จ่าย ดังนี้
- 2.8.1 ค่าอาหาร จำนวน คน x บาท x มื้อ รวม.....บาท
- 2.8.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน..... คน x บาท xมื้อ รวม.....บาท
- 2.8.3 ค่าวิทยากร จำนวน คน x บาท x จำนวน.....ชม. รวม.....บาท
- 2.8.4 ค่าวัสดุอุปกรณ์ รวม บาท
- 2.8.5 อื่นๆ
- 2.9 ในกรณีที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้อย่างพอเพียง
ผู้ขอรับการสนับสนุนสามารถมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น มูลนิธิ สมาคม องค์กรเอกชน
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหาร
ส่วนตำบล หรือไม่ ถ้ามี โปรดระบุ
- 2.9.1 การสนับสนุนงบประมาณจาก..... จำนวน บาท
- 2.9.2 การสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ เช่น บุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ (โปรดระบุ)
- 2.10 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : ผลการดำเนินงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน
จำนวน.....คน/ครอบครัว
- 2.11 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ
- 2.11.1
- 2.11.2
- 2.11.3
- 2.12 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....
- 2.13 หากท่านดำเนินโครงการ/กิจกรรมนี้แล้วเสร็จ ท่านมีแผนในการพัฒนาต่อยอดการทำงานในอนาคตหรือไม่อย่างไร
-
-
-
- ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ ลงชื่อ.....ผู้รับรอง
(.....) (.....)
- ตำแหน่ง..... ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : กรุณาอ่านคำอธิบายประกอบการกรอกแบบขอรับเงินอุดหนุนของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
(แบบ สค. ๐๑) โดยละเอียด

ระเบียบกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
ว่าด้วยเงินอุดหนุน พ.ศ. 2560

โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ได้โอนภารกิจของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวไปเป็นของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และรวมภารกิจเกี่ยวกับสตรีและครอบครัวที่เป็นงานนโยบาย งานวิชาการ และงานปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายเดียวกันให้อยู่ด้วยกันจึงจำเป็นต้องปรับปรุงระเบียบสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงินอุดหนุน พ.ศ. 2555 ให้ถูกต้องและสอดคล้องเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และภารกิจความรับผิดชอบที่เปลี่ยนแปลงไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว่าด้วยเงินอุดหนุน พ.ศ. 2560”

ข้อ 2 ยกเลิกระเบียบสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงินอุดหนุน พ.ศ. 2554

ข้อ 3 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“เงินอุดหนุน” หมายความว่า เงินที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบเงินอุดหนุนเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเครือข่ายด้านสตรีและครอบครัว รวมทั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสตรีและครอบครัว

“ผู้ขอรับเงินอุดหนุน” หมายความว่า กลุ่มสตรีตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ชมรมสตรีตั้งแต่สิบคนขึ้นไป องค์กรเอกชน มูลนิธิ สมาคม ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานรัฐ ซึ่งมีผลงานหรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสตรีและครอบครัว

“ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน” หมายความว่า ศูนย์กลางการรวมตัวของคนในชุมชนที่เห็นความสำคัญของครอบครัว มีการบริหารจัดการและดำเนินการของคณะบุคคล โดยมีสมาชิกเครือข่ายครอบครัว ในหมู่บ้านหรือชุมชน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นกรม ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาสตรีและครอบครัว

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพิจารณาเงินอุดหนุน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาเงินอุดหนุน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว แล้วแต่กรณี

“กรม” หมายความว่า กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อ 5 ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และเป็นผู้นิมนต์ชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด 1

การขอรับเงินอุดหนุน

ข้อ 6 ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มสตรี ชมรมสตรี องค์กรเอกชน มูลนิธิ สมาคม ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุนจากกรมยื่นคำขอพร้อมโครงการตามแบบที่กรมกำหนด

ข้อ 7 โครงการที่จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ได้รับเงินอุดหนุนตามระเบียบนี้ ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อสตรี ผู้ค้าประเวณี ผู้ได้รับผลกระทบจากการค้าประเวณี และครอบครัว ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบากหรือที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ

(2) เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไขปัญหา การบำบัดฟื้นฟู การพัฒนาศักยภาพสตรีหรือครอบครัว การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย การค้าประเวณี ผู้ได้รับผลกระทบจากการค้าประเวณี หรือการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

(3) เป็นโครงการจัดทำแผน การรวบรวมข้อมูล หรือการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาสตรี ครอบครัวหรือด้านการค้าประเวณี

(4) เป็นโครงการรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน กิจกรรม หรือองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี ครอบครัว และการป้องกันแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี

(5) เป็นโครงการพัฒนากลไกความร่วมมือและการประสานงานระหว่าง กลุ่มสตรี ชมรมสตรี องค์กรเอกชน มูลนิธิ สมาคม ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรีและครอบครัว

(6) โครงการอื่น ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรีและครอบครัว ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ข้อ 8 โครงการของกลุ่มสตรี ชมรมสตรี องค์กรเอกชน มูลนิธิ สมาคม หรือศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ต้องเป็นโครงการที่ไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาสตรี นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว หรือนโยบายและยุทธศาสตร์ของกรม และเป็นโครงการที่มีทุนอยู่แล้วบางส่วน ทั้งนี้โครงการนั้นต้องไม่ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐหรือแหล่งทุนอื่น หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ให้ผู้ขอรับเงินอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ยื่นคำขอพร้อมโครงการที่ได้รับรองจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือหน่วยงานของรัฐที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกันกับผู้ขอรับเงินอุดหนุน

ในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อกรม ในจังหวัดให้ยื่นต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว เพื่อพิจารณาเบื้องต้นพร้อมเสนอความเห็นก่อนส่งให้คณะกรรมการในระดับจังหวัดหรือระดับกรมพิจารณา

ข้อ 9 โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ขอรับเงินอุดหนุนต้องเป็นโครงการที่มีทุนอยู่แล้วบางส่วนและเป็นโครงการที่ริเริ่มใหม่ หรือเป็นโครงการที่ไม่สามารถของบประมาณปกติได้หรือได้รับงบประมาณแต่ไม่เพียงพอ

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งให้นำความในข้อ 8 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 10 ผู้ขอรับเงินอุดหนุนตามข้อ 8 หรือข้อ 9 จะยื่นคำขอด้วยตนเอง หรือโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ และให้ถือวันประทับตราของไปรษณีย์เป็นวันยื่นคำขอรับเงินอุดหนุน

หมวด 2

คณะกรรมการ

ข้อ 11 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาเงินอุดหนุน” ประกอบด้วย

(1) อธิบดี เป็นประธานกรรมการ

(2) รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นรองประธาน

(3) กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วย เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานและงบประมาณ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาของทุกกองที่มีกลุ่มดังกล่าว ผู้อำนวยการกลุ่มการคลัง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ และผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

(4) กรรมการและเลขานุการ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่กองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายกองละหนึ่งคน

ผู้อำนวยการตาม (4) อาจแต่งตั้งบุคลากรในสังกัดทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 12 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนตามลำดับอาวุโส ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเด็นเนื้อหาหรือเรื่องสำคัญสำหรับการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

(2) พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน และการอนุมัติเงินอุดหนุนให้แก่ผู้ขอรับเงินอุดหนุน ตามโครงการที่ได้ยื่นขอรับเงินอุดหนุน

(3) ควบคุม กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามที่ได้ให้เงินอุดหนุน

(4) พิจารณาและอนุมัติให้แก่ขอเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงวงเงิน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกรม

(5) พิจารณายกเลิก เพิกถอน หรือเรียกเงินอุดหนุนคืนจากผู้ขอรับเงินอุดหนุน กรณีดำเนินกิจกรรมโครงการไม่เป็นไปตามที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกรณีผู้รับเงินอุดหนุนไม่ให้ความร่วมมือในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และการติดตามของกรม หรือพิจารณาให้มีการดำเนินคดีในกรณีดังกล่าว

(6) แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความเหมาะสม ข้อ 14 ให้กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ

(2) พิจารณากลับกรองโครงการและกิจการที่ขอรับเงินอุดหนุนตามลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่กำหนดในระเบียบนี้ก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณา

(3) ประสานผู้ขอรับเงินอุดหนุน เพื่อให้ชี้แจงแสดงรายละเอียดหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในการพิจารณา กลับกรองโครงการและกิจการ หรือการพิจารณาของคณะกรรมการ

(4) ทำหนังสือเพื่อแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับเงินอุดหนุนทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเสร็จ

(5) ช่วยกำกับและติดตามผลการดำเนินโครงการและกิจการ ตลอดจนรวบรวมและรายงานผลการทำงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการ

(6) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่อธิบดีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 3

กรอบวงเงินค่าใช้จ่าย

ข้อ 15 โครงการและกิจการที่เสนอขอรับเงินอุดหนุนจะต้องอยู่ในกรอบวงเงินค่าใช้จ่าย ดังนี้

(1) โครงการขนาดเล็ก หมายถึง โครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนในวงเงินค่าใช้จ่ายไม่เกินห้าหมื่นบาท

(2) โครงการขนาดกลาง หมายถึง โครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนในวงเงินค่าใช้จ่ายเกินห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(3) โครงการขนาดใหญ่ หมายถึง โครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนในวงเงินค่าใช้จ่ายเกินหนึ่งแสนบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

ข้อ 16 ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุนสนับสนุนโครงการและกิจการตามที่มีการขอรับเงินอุดหนุน ซึ่งจะต้องไม่เกินกรอบตามข้อ 15 เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นและเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาสตรี ครอบครัว ผู้ค้าประเวณีและผู้ได้รับผลกระทบจากการค้าประเวณี

ข้อ 17 ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน อธิบดีอาจพิจารณาและอนุมัติเงินอุดหนุนสนับสนุนโครงการและกิจการที่ขอรับเงินอุดหนุนตามที่เห็นสมควรก็ได้ และเมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วให้แจ้งคณะกรรมการทราบ ในวาระแรกที่มีการประชุมคณะกรรมการ

หมวด 4

การอนุมัติจ่ายเงินอุดหนุน

ข้อ 18 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นคำขอรับเงินอุดหนุนเป็นไปโดยถูกต้องและเป็นโครงการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดในข้อ 7 อีกทั้งมีวงเงินค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในข้อ 15 ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินค่าใช้จ่ายโครงการนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนมิได้เป็นไปตามวรรคหนึ่งทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้แจ้งผู้ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง และให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินค่าใช้จ่ายโครงการนั้นภายหลังที่ได้มีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมและหรือวงเงินค่าใช้จ่ายที่ขอรับการสนับสนุนแล้ว หรือพิจารณาไม่อนุมัติโครงการดังกล่าวเสียก็ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 19 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินค่าใช้จ่ายของโครงการแล้ว ให้เสนออธิบดีเพื่ออนุมัติจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ผู้ขอรับเงินอุดหนุน โดยให้กลุ่มการคลัง สำนักงานเลขาธิการกรม เป็นผู้เบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนนั้นตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ 20 ในการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ผู้ขอรับเงินอุดหนุนซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่ลงชื่อในแบบคำขอรับเงินอุดหนุนให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด โดยให้ทำสัญญารับเงินอุดหนุนตามแบบที่กรมกำหนด และให้เลขาธิการกรมมีอำนาจลงนามในสัญญารับเงินอุดหนุนแทนอธิบดี

ในกรณีผู้ขอรับเงินอุดหนุนมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใด กรมอาจโอนเงินอุดหนุนตามที่ได้อนุมัติไปให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเป็นผู้เบิกจ่ายเงินดังกล่าว โดยอธิบดีอาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวลงนามในสัญญารับเงินอุดหนุนแทนอธิบดี

ข้อ 21 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ อธิบดีอาจโอนเงินอุดหนุนไปให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวพิจารณาดำเนินการ อนุมัติและเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโครงการให้แก่ผู้ขอรับเงินอุดหนุนตามระเบียบนี้แทนกรมก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานพิจารณาอนุมัติโครงการและกรอบวงเงินค่าใช้จ่ายของโครงการตามข้อ 15 รวมทั้งกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินโครงการตามแบบและระยะเวลาที่กรมกำหนด

ในกรณีโครงการใดมีวงเงินค่าใช้จ่ายเกินจำนวนที่กำหนดในข้อ 15 ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวพิจารณากลับกรองโครงการนั้นพร้อมเสนอความเห็นและส่งให้กรมเพื่อจะได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

หมวด 5

การกำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตาม

ข้อ 22 ผู้ขอรับเงินอุดหนุนที่ได้รับเงินอุดหนุน จะต้องดำเนินโครงการและกิจกรรมให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติในการยื่นขอรับเงินอุดหนุน และจะนำเงินอุดหนุนที่ได้รับไปใช้จ่ายนอกเหนือจากที่กำหนดในกิจกรรมของโครงการนั้นไม่ได้ หรือจะดำเนินโครงการให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่มีใช้กลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือจะดำเนินโครงการนอกเขตพื้นที่จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ขอรับเงินอุดหนุนนั้นมิได้

ข้อ 23 เมื่อได้ดำเนินโครงการแล้วเสร็จ และมีเงินอุดหนุนที่ได้รับเหลืออยู่ ให้คืนเงินอุดหนุนนั้นแก่กรมสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้ดำเนินโครงการแล้วเสร็จ หรือจะขอแก้ไขเพิ่มเติมโครงการเพื่อดำเนินการตามจำนวนเงินที่เหลืออยู่นั้นก็ได้

การแก้ไขเพิ่มเติมโครงการตามวรรคหนึ่ง จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วมิได้

การยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมโครงการหรือขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ ในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อกรม ในจังหวัดให้ยื่นต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวและให้นำความในข้อ 10 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 24 ให้กองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล ตรวจสอบและการติดตามการดำเนินโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกรม เพื่อให้ผู้ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินงานให้เป็นไปตามกิจกรรมของโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อาจตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการนั้น ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ ให้ผู้รับเงินอุดหนุนชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือเรียกบุคคลหรือเอกสารหลักฐานมาสอบถาม หรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 25 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 24 ให้ทำหนังสือรายงานผลการกำกับดูแล ตรวจสอบ และการติดตามประเมินผลต่อกรม เพื่อเสนอให้คณะกรรมการทราบหรือพิจารณาแล้วแต่กรณี

เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินอุดหนุนที่ได้ดำเนินการ ให้เก็บไว้เป็นหลักฐานตามระเบียบของทางราชการ

หมวด 6

การรายงานผลการดำเนินโครงการ

ข้อ 26 ให้ผู้ขอรับเงินอุดหนุน รายงานผลการดำเนินโครงการและรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนต่อกรม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวตามแบบที่กำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้ดำเนินโครงการแล้วเสร็จ และให้นำความในข้อ 10 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 27 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่ง หรือการปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้น โดยอนุโลม หากไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการได้ให้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

บทเฉพาะกาล

ข้อ 28 การดำเนินการใด ๆ ตามระเบียบสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินอุดหนุน พ.ศ. 2555 ซึ่งได้กระทำไปก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ หรืออยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้จนแล้วเสร็จ และให้มีผลใช้บังคับได้

ประกาศ ณ วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2560

(นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ตัวอย่าง

ข้อบังคับ

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

หมวดที่ 1

ความทั่วไป

ข้อ 1 ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ย่อว่า ศพค. เป็นศูนย์กลางการรวมตัวของคนในชุมชนที่เห็นความสำคัญของครอบครัว มีการบริหารจัดการในรูปของ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (หญิง/ชาย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน) โดยการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกด้าน (งบประมาณ บุคลากร สถานที่วิชาการ เป็นต้น) เพื่อให้การดำเนินงาน ศพค. เกิดประสิทธิภาพ ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

“คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน” คือบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากเวทีประชาคม หรือคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม มีจิตอาสา เพื่อเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง

“ที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน” คือบุคคลที่คณะทำงาน ศพค. เห็นว่าเหมาะสม และเสนอความเห็นชอบผ่านเวทีประชาคม หรือที่ประชุม ควรประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

ข้อ 2 เครื่องหมายของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีลักษณะเป็นรูปหัวใจสีแดงเล็กที่ผสมผสานกับหัวใจใหญ่อยู่ภายใต้หลังคาบ้าน สื่อความหมายว่า สร้างความรัก ความเสมอภาคร่วมกันภายในบ้าน ย่อมนำมาซึ่งความอบอุ่น และสันติสุขในครอบครัว

ข้อ 3 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ได้แก่.....

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1) เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัว ในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วนในสังคม

2) เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน ในรูปของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

3) เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน ในการบริหารงาน และแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

หมวดที่ 2 สมาชิก

ข้อ 5 สมาชิกของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน คือสมาชิกในครอบครัวของครอบครัวในหมู่บ้าน หรือครอบครัวในชุมชน

ข้อ 6 สมาชิกภาพของสมาชิกให้สิ้นสุดลง เมื่อย้ายภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ออกจากหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น

ข้อ 7 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

- 1) มีสิทธิขอรับบริการต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจัดให้มีขึ้น
- 2) มีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจัดให้มีขึ้น
- 3) มีสิทธิเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 4) มีสิทธิเข้าร่วมประชุมศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจัดให้มีขึ้น
- 5) มีหน้าที่ในการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ให้เป็นที่รู้จัก
- 6) มีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน ศพค.

หมวดที่ 3 การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ข้อ 8 ให้มีคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง จำนวน 9 - 15 คน หรือแล้วแต่ความเหมาะสมของบริบทพื้นที่ แต่ต้องมีสัดส่วนหญิง - ชาย ใกล้เคียงกัน โดยใช้เวทีประชาคมคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถ มีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับของชุมชน มีความพร้อม มีจิตอาสาทำงานเพื่อสังคม โดยมีตำแหน่ง และหน้าที่โดยสังเขป ดังนี้

- 1) ประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่เป็นประธานในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน(ศพค.) ในการวางแผนการดำเนินงาน ศพค. ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เป็นต้น
- 2) รองประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานในการบริหารงาน ศพค.
- 3) เภรัญญิก มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่าย และจัดเก็บเอกสารการเงินของ ศพค.
- 4) เลขานุการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่ประสานการทำงาน ศพค.กับหน่วยงานอื่นๆ จัดทำเอกสารรายงานผล และการเขียนโครงการต่างๆ
- 5) ผู้ช่วยเลขานุการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ควรเป็นนักพัฒนาชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ อปท. ที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่ช่วยประสานการทำงานระหว่างเครือข่าย ศพค. กับ อปท. และหน่วยงานภายนอกชุมชน และจัดทำเอกสารรายงานผล และการเขียนโครงการต่างๆ
- 6) นายทะเบียน มีหน้าที่เกี่ยวกับจัดทำทะเบียนสมาชิกของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 7) คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 8) คณะทำงานอื่นๆ ตามความเหมาะสมที่คณะทำงานทั้งหมดเห็นสมควรกำหนดให้มีขึ้น

ข้อ 9 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีวาระอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ.....ปี และดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน.....วาระ แต่จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อได้มีการจัดเวทีประชาคม คัดเลือกคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนชุดใหม่ และคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนชุดใหม่ได้รับการแต่งตั้งเรียบร้อยแล้ว ให้คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนชุดเก่าส่งมอบงานกับคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนชุดใหม่ให้เสร็จสิ้นภายใน.....วัน นับตั้งแต่วันที่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนชุดใหม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ข้อ 10 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนพ้นจากตำแหน่งซึ่งมิใช่เป็นการออกตามวาระด้วยเหตุผล ดังต่อไปนี้

- 10.1 ตาย
- 10.2 ลาออก
- 10.3 ขาดจากสมาชิกภาพ หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่กำหนด
- 10.4 ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้ออก

หากคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความเห็นร่วมกันในการปรับเปลี่ยนคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนก่อนครบวาระ ให้ใช้เวทีประชาคมในการคัดเลือกใหม่ และให้ขอมติเห็นชอบร่วมกันของที่ประชุม

ข้อ 11 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนถ้าต้องว่างลงก่อนครบกำหนดวาระ ก็ให้จัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเข้าดำรงตำแหน่งที่ว่างลงนั้น แต่ผู้ดำรงตำแหน่งแทนจะอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ตนแทนเท่านั้น

ข้อ 12 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ประสงค์จะออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทั้งหมด และให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออก

ข้อ 13 อำนาจและหน้าที่ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

- 1) มีส่วนร่วมในการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว
- 2) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคือครอบครัว กับครอบครัวทุกช่วงวัย และครอบคลุมทุกมิติของปัญหา โดยผลักดันให้เป็นแผนครอบครัวในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 3) ร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 4) มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของครอบครัวในชุมชน
- 5) มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายครอบครัว
- 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว
- 7) ให้คำปรึกษาแนะนำในการบรรเทาปัญหาคือครอบครัว และประสานความช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาคือครอบครัว และปัญหาทางสังคม ได้อย่างเหมาะสม
- 8) มีส่วนร่วมในการประสานงานเครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาครอบครัว
- 9) มีส่วนร่วมในการหาช่องทางแหล่งทุน และทรัพยากรในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 10) มีส่วนในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เป็นที่รู้จัก

ข้อ 14 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จะต้องจัดการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือตามความเหมาะสม แต่ต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และควรจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้สมาชิกได้ร่วมเสนอความคิดเห็นในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ในกรณีที่มีเรื่องเร่งด่วน คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนสามารถจัดประชุมเป็นกรณีพิเศษได้

ข้อ 15 การประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จะต้องมีการประชุมศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุมมติของที่ประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ถ้าข้อบังคับไม่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในการประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 16 ในการประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ถ้าประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้รองประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่เข้าประชุมดำเนินการแทน หรือให้คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่เข้าประชุมเลือกตั้งกันเอง เพื่อให้คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

หมวดที่ 4 การประชุมใหญ่

ข้อ 17 การประชุมใหญ่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน คือ การประชุมใหญ่สามัญประจำปีซึ่งคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือน.....ของทุกปี หรือตามมติของที่ประชุมใหญ่เพื่อ

17.1 รายงานผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ผ่านมาในรอบปี

17.2 รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอต่างๆ ของสมาชิก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

17.3 อื่นๆ

ข้อ 18 การแจ้งกำหนดนัดประชุมใหญ่ ให้เลขานุการเป็นผู้แจ้งกำหนดการนัดประชุมใหญ่ให้สมาชิกได้ทราบ และการแจ้งจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุวันเวลาและสถานที่ให้ชัดเจน โดยจะต้องแจ้งให้สมาชิกได้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าวัน และประกาศแจ้งกำหนดนัดประชุมไว้ ณ สำนักงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า.....วันก่อนกำหนดการประชุมใหญ่

ข้อ 19 ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี จะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า.....คน จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม

ข้อ 20 การลงมติต่างๆ ในที่ประชุมใหญ่ ถ้าข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าคะแนนเสียงที่ลงมติดีคะแนนเสียงเท่ากัน ก็ให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 21 ในการประชุมใหญ่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ถ้าประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนไม่มาร่วมประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมใหญ่ทำการเลือกตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มาร่วมประชุมคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

หมวดที่ 5

การเงินและทรัพย์สิน

ข้อ 22 การเงินและทรัพย์สินทั้งหมด ให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เงินสดของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนถ้ามี ให้นำฝากไว้ในธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารของรัฐบาลในนามของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล..... โดยมีผู้เปิดบัญชีร่วมกัน 3 คน

ข้อ 23 ให้ประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน หรือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนซึ่งที่ประชุมมีมติมอบหมายให้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้ครั้งละไม่เกินบาท (....ตัวอักษร....) ถ้าเกินกว่านั้นจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจะอนุมัติให้จ่ายได้ครั้งละไม่เกิน.....บาท (....ตัวอักษร....)

ข้อ 24 การลงนามในการถอนเงินฝากจากธนาคาร จะต้องมียชื่อของประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ได้รับมอบหมายลงนามร่วมกับเหรียญฉีก

ข้อ 25 ให้เหรียญฉีกมีอำนาจเก็บรักษาเงินสดของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้ครั้งละไม่เกิน.....บาท (....ตัวอักษร....) ถ้าเกินกว่าจำนวนนี้ จะต้องนำฝากธนาคารในบัญชีของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทันทีภายในวันทำการรุ่งขึ้น

ข้อ 26 เหรียญฉีกจะต้องจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และบัญชีงบดุลให้ถูกต้องตามหลักการบัญชี โดยยึดหลักโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจัดเก็บเอกสารการเงินไว้อย่างเป็นระบบ

หมวดที่ 6

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับ

ข้อ 27 ข้อบังคับของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่เท่านั้น มติของที่ประชุมใหญ่ในการให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด

หมวดที่ 7

บทเฉพาะกาล

ข้อ 28 ข้อบังคับนี้ให้เริ่มใช้บังคับได้นับตั้งแต่.....

ลงชื่อ).....ผู้จัดทำข้อบังคับ

()

หมายเหตุ เมื่อจัดทำข้อบังคับเรียบร้อยแล้ว ให้เวียนแก่ที่ปรึกษา และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนรับทราบให้ยอมรับโดยทั่วกัน และจัดเก็บข้อบังคับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนไว้กับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาล.....

ความหมายของสัญลักษณ์ : เป็นรูปหัวใจสีแดงเล็กที่ผสมผสานกับหัวใจใหญ่ อยู่ภายใต้หลังคาบ้าน สื่อความหมายว่า
“สร้างความรัก ความเสมอภาคร่วมกันภายในบ้าน ย่อมนำมาซึ่งความอบอุ่น และสันติสุขในครอบครัว”

องค์กรสาธารณประโยชน์

หมายความว่า องค์กรภาคเอกชนที่ได้รับการรับรองให้ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546

การขอรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์

หน่วยงาน / องค์กรที่สามารถขอรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์

1. มูลนิธิ / สมาคม
2. องค์กรภาคเอกชน (มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคม)

หลักเกณฑ์/เงื่อนไข

หลักเกณฑ์/เงื่อนไข	มูลนิธิ/สมาคม	องค์กรภาคเอกชน
1. มีผลงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. มีส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมรับรองผลงาน	ไม่ต้องมีหน่วยงานรับรอง	มีหน่วยงานรับรอง
3. สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่ยื่นคำขอ	ไม่น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่น้อยกว่า 1 ปี
4. มีบุคลากร/อาสาสมัครปฏิบัติงานประจำ หรือมีที่ปรึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์	มี	มี
5. มีการกำหนดสาขาในการจัดสวัสดิการสังคมที่จะดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น ด้านครอบครัว การศึกษา การฝึกอาชีพ เป็นต้น	มี	มี
6. มีการกำหนดลักษณะหรือรูปแบบ และวิธีการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคม เช่น การป้องกัน แก้ไข การบำบัดฟื้นฟู การพัฒนา การสงเคราะห์ การคุ้มครอง เป็นต้น	มี	มี
7. มีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม	มี	มี

การยื่นคำรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์

หลักเกณฑ์/เงื่อนไข	มูลนิธิ/สมาคม	องค์กรภาคเอกชน
1. สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีคำรับรองว่าถูกต้อง	✓	✓
2. สำเนาข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือตราสาร และสำเนาใบอนุญาตจัดตั้งมูลนิธิหรือสมาคม	✓	✓
3. สำเนาข้อบังคับ หรือระเบียบขององค์กร	✓	✓
4. รายชื่อคณะกรรมการ	✓	✓
5. สำเนาบัญชี หรือสำเนารายงานฐานะการเงิน	✓	✓
6. แผนงานโครงการ	✓	✓
7. ผลการดำเนินงาน	ไม่น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่น้อยกว่า 1 ปี
8. เอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการกำหนดสาขาของงาน สวัสดิการสังคม การกำหนดลักษณะหรือรูปแบบ และวิธีการในการดำเนินงาน รวมทั้งเอกสารหลักฐานในการส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วม	✓	✓

สิทธิประโยชน์

1. ได้รับการรับรองสถานะเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมาย โดยได้รับใบสำคัญการแสดงการเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ การประกาศแจ้งในราชกิจจานุเบกษา สามารถใช้คำว่า “องค์กรสาธารณประโยชน์” ต่อท้ายชื่อองค์กรได้
2. มีสิทธิเสนอชื่อผู้แทน เพื่อให้องค์กรสาธารณประโยชน์เลือกตนเองเป็นกรรมการใน ก.ส.ค และ ก.ส.จ. รวมทั้งได้รับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และได้รับพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการต่างๆ
3. สิทธิประโยชน์ที่ได้ในการเป็นกรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมในสถานะของผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์
4. รับทราบข้อมูลข่าวสาร และสามารถใช้บริการผ่านระบบฐานข้อมูลกลางด้านสวัสดิการสังคมตามกฎหมายได้
5. เข้าร่วมประชุม สัมมนา และอบรมที่จัดให้มีขึ้นตามกฎหมาย

6. ขอรับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม ทั้งในส่วนขององค์กร นักสังคมสงเคราะห์ และอาสาสมัครขององค์กรสาธารณประโยชน์
7. เสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
8. สิทธิประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

สถานที่ยื่นคำขอ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ตัวอย่างกิจกรรมสำหรับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ตัวอย่างกิจกรรมการส่งเสริมสัมพันธภาพของสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย

วัตถุประสงค์หลัก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัย ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีการสื่อสาร มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ส่งเสริมให้ครอบครัวมีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาต่าง ๆ สามารถช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำแก่สมาชิกเมื่อมีปัญหาภายในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเสริมสร้างคุณค่าและบทบาทให้แก่ผู้สูงอายุในครอบครัว โดยเน้นที่ครอบครัวทั่วไป หรือครอบครัวเฉพาะ

กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์สมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย ได้แก่

1. การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นครอบครัวใหม่
2. การสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัว
3. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว
4. การเสริมสร้างคุณค่าให้ผู้สูงอายุในครอบครัว

รูปแบบกิจกรรม

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่การเป็นครอบครัวใหม่

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์/หญิงหลังคลอดได้ทราบวิธีดูแลตนเอง การเตรียมความพร้อมในการเป็นคุณพ่อคุณแม่่มือใหม่ และการเลี้ยงดูลูกในแต่ละช่วงวัย ทั้งให้สามีได้รู้วิธีดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพใจของภรรยา และวิธีการช่วยเหลือภรรยาในการเลี้ยงดูบุตร

กลุ่มเป้าหมาย หญิงตั้งครรภ์/หญิงหลังคลอด และสามี หรือสมาชิกในครอบครัว

หัวข้อวิชา

- 1) การดูแลสุขภาพครรภ์ สุขภาพใจของคุณแม่ จนกระทั่งคลอด
- 2) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 3) บทบาทและภาระหน้าที่ของพ่อแม่่มือใหม่
- 4) การเลี้ยงดูลูกตามวัย (วงจรชีวิตครอบครัว/พัฒนาการในแต่ละช่วงวัย)
- 5) การวางแผนครอบครัว วางแผนการเงินและเวลา
- 6) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (การจดทะเบียนสมรส สิทธิตามกฎหมาย การแจ้งเกิด การลาไปช่วยเหลือภรรยา

ที่คลอดบุตร เป็นต้น)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) หญิงตั้งครรภ์/หญิงหลังคลอด มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลตัวเอง และดูแลบุตร
- 2) สามี หรือสมาชิกในครอบครัว สามารถช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตรหลานได้อย่างถูกต้อง

2. กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ภายในครอบครัว

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการทำบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมของสมาชิกครอบครัว ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในครอบครัว เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งของครอบครัว ส่งเสริมวิถีความเป็นประชาธิปไตยในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย สมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย (พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ลูก หลาน)

หัวข้อวิชา

- 1) จริยธรรมของหัวหน้าครอบครัว
- 2) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
- 3) การสื่อสารที่ดี วิธีการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดแย้งภายในครอบครัว
- 4) การใช้เวลาร่วมกันของครอบครัว
- 5) การทดแทนพระคุณพ่อแม่

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธ์ภาพที่ดีขึ้น มีการพูดจาต่อกันดีขึ้น ยอมรับฟังและใช้เหตุผลมากขึ้น
- 2) สมาชิกในครอบครัวมีการใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

3. กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็ก เยาวชน และสมาชิกครอบครัว

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็ก เยาวชน สมาชิกครอบครัว ในการรู้เท่าทันปัญหาของวัยรุ่น ปลูกฝังค่านิยมการรักและดูแลตัวเอง ให้เด็ก เยาวชนสามารถเข้าใจและจัดการกับปัญหาของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งครอบครัวสามารถเข้าใจ และสื่อสารทางบวกกับลูกวัยรุ่นได้

กลุ่มเป้าหมาย เด็กวัยรุ่น เยาวชน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง

หัวข้อวิชา

- 1) การอนามัยเจริญพันธุ์
- 2) การเสริมสร้างทักษะชีวิตวัยรุ่น (ทักษะการปฏิเสธ การคบเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น)
- 3) การรู้เท่าทันสื่อ โลกออนไลน์ โซเชียลมีเดีย
- 4) การสื่อสารทางบวกกับลูกวัยรุ่น
- 5) การศึกษา อาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) เด็ก และเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจอนามัยเจริญพันธุ์ และทักษะชีวิตวัยรุ่น
- 2) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง รู้ และเข้าใจการสื่อสารทางบวกกับลูกวัยรุ่น
- 3) เด็ก เยาวชน และสมาชิกครอบครัวมีการสื่อสารที่ดีต่อกัน

4. กิจกรรมเสริมสร้างคุณค่าให้ผู้สูงอายุในครอบครัว

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความมีคุณค่าให้แก่ผู้สูงอายุ และเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหของครอบครัว ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่อยู่เฉยๆ ในโลกของตัวเองหรือเฉพาะที่บ้านของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุ และสมาชิกครอบครัว

หัวข้อวิชา

- 1) การดูแลผู้สูงอายุ (สุขภาพกายและสุขภาพใจ)
- 2) การสื่อสารที่ดีระหว่างผู้สูงอายุกับวัยรุ่น และสมาชิกในครอบครัว
- 3) ทักษะ - สุขของผู้สูงอายุในครอบครัว เพื่อให้ลูก/หลานรับทราบถึงความต้องการของผู้สูงอายุ
- 4) การเสริมสร้างการมีคุณค่าให้แก่ผู้สูงอายุ

หมายเหตุ กิจกรรมที่ ๔ เน้นให้สมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะลูกหลาน ร่วมเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) สมาชิกในครอบครัวกับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยมีการพูดคุยต่อกันดีขึ้น ยอมรับฟังและใช้เหตุผลมากขึ้น
- 2) ผู้สูงอายุได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากลูกหลานอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
- 4) ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรมการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็ก เยาวชน และสมาชิกในครอบครัว

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และแสดงออกในทางที่ถูกต้อง
 2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการเลี้ยงดูลูกวัยรุ่นในทางบวก การสื่อสารที่ดีภายในครอบครัว
 3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ สัมพันธภาพที่ดีและการใช้เวลาาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง (ติดเกม การพนัน ยาเสพติด แข่งรถในทาง มั่วสุม เกรงทะเลาะวิวาท เด็กนอกระบบ เป็นต้น) และพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง
2. เด็กและเยาวชนทั่วไป และพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง

รูปแบบกิจกรรม

1. การอบรมให้ความรู้แก่ครอบครัว ตัวอย่างหัวข้อวิชาให้ความรู้แก่ครอบครัว เช่น
 - การศึกษาเพื่ออนาคต (การเรียนรู้ทางเลือกสำหรับกลุ่มเป้าหมาย)
 - อาชีพของฉัน อาชีพของครอบครัว
 - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กม.ตาม พ.ร.บ.จราจรฯ กม.อาญา ที่มีโทษเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เป็นต้น
 - การลดหนี้สินครัวเรือน (วางแผนการใช้จ่ายเงิน/การทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว เป็นต้น)

วิทยากร

- โรงพยาบาลอำเภอ/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล
- พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด
- การศึกษานอกโรงเรียน/วิทยาลัยการอาชีพ
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ตามภูมิภาค) โทร 1213
- สถานีตำรวจ/ทหาร

2. การแบ่งกลุ่มพ่อแม่ กลุ่มเด็ก และกลุ่มครอบครัว

- **กิจกรรมสำหรับกลุ่มเด็ก** ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนคุยกับเพื่อน และเสริมพลัง ได้แก่
 - 1) แบ่งกลุ่มเพื่อค้นหาความต้องการ และความสามารถของเด็ก
 - 2) แบ่งกลุ่มเพื่อค้นหาพื้นที่ไม่สร้างสรรค์ และพื้นที่สร้างสรรค์ในชุมชน
 - 3) กิจกรรม 24 ชม.ของฉัน (ให้เขียนกิจกรรมที่เด็กทำทุกชั่วโมงใน 24 ชั่วโมง)
 - 4) แบ่งกลุ่มเพื่อค้นหาแนวทางการทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์
- **กิจกรรมสำหรับกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง** ใช้กระบวนการเปิดใจกลุ่มพ่อแม่ ได้แก่
 - 1) การให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในหัวข้อ
 - การเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น
 - การสื่อสารทางบวกกับลูกวัยรุ่น (ยอมรับ ชื่นชม ให้กำลังใจ ไม่ซ้ำเติม)
 - การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก

- 2) กิจกรรมแบ่งกลุ่มพ่อ กลุ่มแม่ เพื่อค้นหาทุกข์ สุขของครอบครัว
- 3) กิจกรรม 24 ชม.ของฉัน (ให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองเขียนกิจกรรมที่ทำทุกชั่วโมงใน 1 วัน)

● กิจกรรมสำหรับกลุ่มครอบครัว (เด็ก และพ่อแม่ ผู้ปกครอง) ทำกิจกรรมร่วมกัน

- 1) กิจกรรม Family Time เวลาของครอบครัว
- 2) การแบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอทุกข์สุขของครอบครัว
- 3) กิจกรรมระลึกถึงพระคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง
- 4) กิจกรรมสัญญาใจ แต่ละครอบครัวทำข้อตกลงร่วมกัน

5) หลังจากเด็ก และพ่อแม่ ผู้ปกครองทำข้อตกลงร่วมกัน ให้มอบสมุดบันทึกครอบครัว นำกลับไปเพื่อให้เด็กและพ่อแม่ ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกัน และเด็กใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ เป็นการสะสมแต้มภายในระยะเวลา 1 เดือน โดยคณะทำงาน ศพค. จะมีการลงไปติดตามเยี่ยมบ้าน

3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว Walk rally

จัดเป็นฐานกิจกรรมที่ให้เด็กกับครอบครัวได้ร่วมกันคิด ร่วมแก้ไขปัญหา อาจมีกิจกรรมแนวท้าทายให้เด็กได้ใช้พลัง กล้า ทำ ทดลองทำในสิ่งที่ถูกต้อง เช่น กระโดดหอ หรือกิจกรรมผจญภัย เป็นต้น เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมให้มีการมอบรางวัลเพื่อให้เด็กได้เกิดความภาคภูมิใจ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) เด็ก และเยาวชนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ เช่น ช่วยครอบครัวทำงานบ้าน ช่วยประกอบอาชีพ หรือช่วยงานสังคม เป็นต้น
- 2) เด็ก เยาวชน และพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง มีการใช้เวลาของครอบครัวร่วมกันอย่างมีคุณภาพมากขึ้น เช่น ทำอาหารทานด้วยกัน รับประทานอาหารเช้าร่วมกัน ท่องเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น
- 3) เด็ก เยาวชน และพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง มีความรักความเข้าใจกันมากขึ้น มีการทะเลาะเบาะแว้งลดลง

ตัวอย่างกิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมของครอบครัว

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกครอบครัวได้รู้วิธีการจัดการการเงินของครอบครัว มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม สามารถจัดการกับปัญหาหนี้สินในครัวเรือนได้ และมีการออมเพื่ออนาคตด้วยเกษียณ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัว

หัวข้อวิชา

1. การสร้างความตระหนัก และสำรวจพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของครัวเรือน
2. การให้ความรู้เกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน รักษาสิทธิ รู้หน้าที่ มีเป้าหมายการเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างชาญฉลาด และการออมเงินเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว (การออมเพื่ออนาคต เช่น การฝากเงินประจำ การประกันชีวิต การเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นต้น)
3. การให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (เป็นการให้ความรู้เพื่อนำหลักมาปฏิบัติในครอบครัวเท่านั้น ไม่สามารถซื้อพืชพันธุ์ไม้ ปุ๋ย สารเคมีต่าง ๆ ได้)
4. การบันทึกสมุดบัญชีครัวเรือน หรือบันทึกการออมอย่างง่าย
5. กิจกรรมสัญญาใจ การทำข้อตกลงร่วมกันในครอบครัว

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

- 1) พ่อ หรือแม่ หรือลูก หรือสมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างน้อย 1 บัญชี
- 2) สมาชิกในครอบครัวสามารถจัดการกับหนี้สินครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม (มีหนี้สิน แต่สามารถจัดการได้ไม่เดือดร้อนครอบครัว)
- 3) สมาชิกครอบครัวมีการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย หรือมีการออมเงินเพื่ออนาคต (มีอาชีพเสริม หรือมีการออมเงิน การทำประกันชีวิต)

วิทยากร

- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ส่วนภูมิภาค) ธนาคารแห่งประเทศไทย โทร 1213 (ไม่มีค่าใช้จ่าย)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามภูมิภาค
- ธนาคารออมสิน ตามภูมิภาค
- เทศบาล / อบต. (ความรู้เรื่องการฌาปนกิจสงเคราะห์)

ตัวอย่างกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อสร้างความตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
 2. เพื่อปรับทัศนคติหรือมุมมองให้แก่พ่อแม่ และบุตรวัยรุ่น ที่เปิดกว้างในเรื่องเพศวิถี
 3. เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร/การรับฟังที่มีประสิทธิภาพ ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง กับลูกวัยรุ่น

กลุ่มเป้าหมาย เด็กและเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง

หัวข้อวิชา

- 1) ความรู้เรื่องเพศศึกษา สรีระ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
- 2) วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น (วิถีทัศน์ สถิติ ข้อมูลของชุมชน วิเคราะห์ปัญหาจากภาพยนตร์ สถานการณ์สมมติ พร้อมแลกเปลี่ยนประสบการณ์)
- 3) ระดมพลังความคิดสร้างสรรค์ ของลูกวัยรุ่น (กำหนดเส้นทางเดินชีวิต ค้นหาพลังหรือความสามารถของตนเอง และการแสดงออกอย่างเหมาะสม)
- 4) การสื่อสารเรื่องเพศกับลูกอย่างสร้างสรรค์ (ทำอย่างไรให้ลูกไว้วางใจในตัวพ่อแม่ ทักษะการรับฟัง การสื่อสารเชิงบวก การสอนลูกเรื่องเพศ เทคนิคการให้คำปรึกษา การรักษาความลับ ลดการตัดสินคุณค่าของแนวคิดที่แตกต่าง)
- 5) ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อชุมชน
- 6) การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กท้องในวัยเรียนทั้งในระดับครอบครัวและโรงเรียน (เมื่อเกิดปัญหาแล้วครอบครัวควรทำอย่างไร มีแนวทางการช่วยเหลืออย่างไร)
- 8) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศ กฎหมายความรุนแรงในครอบครัว)
- 9) ช่องทางการค้นหาคำตอบเรื่องเพศที่เหมาะสม (จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หนังสือ อินเทอร์เน็ต หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จัดให้บริการ สายด่วน 1663)
- 10) การสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (เทคนิคการเฝ้าระวัง สังเกตการติดตามช่วยเหลือ เพื่อนช่วยเพื่อน ตั้งชมรม พัฒนาแกนนำเยาวชน)

วิทยากร

- 1) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2) สาธารณสุขจังหวัด/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 3) ศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ
- 4) มูลนิธิแพธทูเฮลท์ (จัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาสำหรับเยาวชน)
- 5) ทีมวิทยากรด้านครอบครัวระดับจังหวัด

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เด็ก เยาวชน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้ และเข้าใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก
2. เกิดเครือข่าย แกนนำเยาวชนอาสา (เพื่อนช่วยเพื่อน) เป็นที่ปรึกษาให้แก่เด็ก และเยาวชน
3. เกิดเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการเฝ้าระวัง ดูแลบุตรหลานปลอดภัยไม่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถสื่อสารเรื่องเพศกับลูกได้

ตัวอย่างกิจกรรมเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังป้องกัน ความรุนแรงในครอบครัว	ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกันความรุนแรงในครอบครัว 2. เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความตระหนัก และร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว 3. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน ศพค. อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม	วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดความรุนแรงในครอบครัว 2. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว 3. เพื่อค้นหาครอบครัวต้นแบบไร้ความรุนแรง
กลุ่มเป้าหมาย คณะทำงาน ศพค. ทุกหมู่บ้าน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อปท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัครในชุมชน ตัวแทนครอบครัว ตัวแทนสภาเด็กและเยาวชน (ถ้ามี) เป็นต้น	กลุ่มเป้าหมาย ครอบครัวที่มีความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง หรือครอบครัวที่มีการกระทำความรุนแรง และครอบครัวทั่วไป
ตัวอย่างหัวข้อวิชา (สามารถเลือกบางหัวข้อวิชาได้) 1. สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัด 2. การสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว 3. กฎหมาย สิทธิ และสวัสดิการ ที่เกี่ยวข้องกับ ความรุนแรงในครอบครัว 4. แนวทางการคุ้มครองช่วยเหลือ และช่องทางส่งต่อครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว 5. กรณีศึกษาความรุนแรงในครอบครัว 6. การทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือส่งต่อ ครอบครัวที่มีความรุนแรงในครอบครัว	ตัวอย่างหัวข้อวิชา (สามารถเลือกบางหัวข้อวิชาได้) 1. สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตำบล 2. บทบาทหญิง ชายในครอบครัว เพื่อปรับทัศนคติ 3. กฎหมาย และสิทธิ สวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับ ความรุนแรงในครอบครัว 4. การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารที่ดีภายในครอบครัว การลดความขัดแย้งภายในครอบครัว 5. แนวทางเสริมสร้างพลังครอบครัวเพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว 6. กรณีศึกษาความรุนแรงในครอบครัว 7. การค้นหาครอบครัวต้นแบบไร้ความรุนแรง
ตัวชี้วัดความสำเร็จ : 1. คณะทำงาน ศพค. ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อปท. และอาสาสมัครต่าง ๆ ในชุมชน มีความรู้ความเข้าใจการใช้สิทธิและสวัสดิการตาม พ.ร.บ.คุ้มครอง 2. ประชาชนในชุมชนรับรู้ถึงการไม่ใช้ความรุนแรง	ตัวชี้วัดความสำเร็จ : 1. ครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิและสวัสดิการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว 2. มีเกณฑ์คัดเลือกครอบครัวต้นแบบไร้ความรุนแรง

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังป้องกัน ความรุนแรงในครอบครัว	ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว
<p>ในครอบครัว และรู้จัก พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว</p> <p>3. มีเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว</p> <p>4. มีการไกล่เกลี่ย หรือการช่วยเหลือ ส่งต่อครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (ถ้ามี)</p> <p>5. มีการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (ถ้ามี)</p>	<p>3. มีครอบครัวต้นแบบไร้ความรุนแรง</p> <p>4. ความเสี่ยงต่อความรุนแรงลดลง</p>

วิทยากร

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
- โรงพยาบาลอำเภอ/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- ศาล อัยการ ตำรวจ
- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว
- 2) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาครอบครัว กับครอบครัวทุกช่วงวัย และครอบครัวกลุ่มทุกมิติของปัญหา โดยผลักดันให้เป็นแผนครอบครัวในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 4) มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของครอบครัวในชุมชน
- 5) มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายครอบครัว
- 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว
- 7) ให้คำปรึกษาแนะนำในการบรรเทาปัญหาครอบครัว และประสานความช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาครอบครัว และปัญหาทางสังคม ได้อย่างเหมาะสม
- 8) มีส่วนร่วมในการประสานงานเครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาครอบครัว
- 9) มีส่วนร่วมในการหาช่องทางแหล่งทุน และทรัพยากรในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- 10) มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เป็นที่รู้จัก

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....

ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้ง (กรณีปรับปรุงรายชื่อ)

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาลตำบล.....

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาลตำบล.....โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วนในสังคม ส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนในรูปแบบศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และเพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารและแก้ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสามารถพัฒนาครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง เห็นสมควรปรับปรุงรายชื่อคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาลตำบล.....ให้ปัจจุบัน ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....ได้ดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ.....(ระบุปีที่จัดตั้ง ศพค.) จนถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนในรูปแบบศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน สร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน ในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาลตำบล.....องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....จึงขอยกเลิกคำสั่งที่.....ลงวันที่.....และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล/เทศบาลตำบล.....ใหม่ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนระดับตำบล.....

1. นาย/นาง/นางสาว.....	ประธานคณะกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	กรรมการ
4.	กรรมการ
5.	กรรมการ
6.	กรรมการ
7.	กรรมการ
8.	กรรมการและเหรัญญิก
9.	ทำงานและเลขานุการ
10.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบล.....ระดับหมู่บ้าน

หมู่ที่.....บ้าน..... ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นาย/นาง/นางสาว.....	ประธานคณะกรรมการ
2.	รองประธานคณะกรรมการ
3.	คณะกรรมการ
4.	คณะกรรมการและเหรียญก
5.	คณะกรรมการและเลขานุการ
6.	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หมู่ที่.....บ้าน..... ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นาย/นาง/นางสาว.....	ประธานคณะกรรมการ
2.	รองประธานคณะกรรมการ
3.	คณะกรรมการ
4.	คณะกรรมการและเหรียญก
5.	คณะกรรมการและเลขานุการ
6.	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือเฝ้าระวังปัญหา และศึกษา สํารวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพครอบครัว สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส จัดทำแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมที่มีลักษณะแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาในครอบครัวของแต่ละหมู่บ้าน ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวสร้างเครือข่ายในการเอื้อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล.....

ชื่อเอกสาร คู่มือการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

คณะที่ปรึกษา

1. นางสาวอุษณี กังวารจิตต์	อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
2. นายธนสุนทร สว่างสาส์	รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
3. นายกันตพงศ์ รัชชีสว่าง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

คณะผู้จัดทำ

1. นางอ้อยทิพย์ โตะหมัดและ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนา
2. นางบุญน้อม เทียนสว่าง	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
3. นางสาวศิริพร พรหมราช	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
4. นางสาวอรอุมา ปักเข็ม	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
5. นางสาวประพิมพ์พร จันทะโช	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
6. นางสุดาพร สิงห์ฉลาด	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
7. นางสาวสุวิษญานันท์ บุญเป็ง	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
8. นางสาวรุสดา มูซอ	นักพัฒนาสังคม

ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 3

กุมภาพันธ์ 2563 จำนวนพิมพ์ 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

เลขที่ 255 ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2642 7748 โทรสาร 0 2642 7748

E-mail : family_center08@hotmail.com

จัดทำโดย

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

เลขที่ 255 ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ 0 2642 7748 โทรสาร 0 2642 7748

E- mail : family_center08@hotmail.com

www.dwf.go.th